

PROCEDURA ZGŁOSZEŃ ZEWNĘTRZNYCH W WOJEWÓDZKIM INSPEKTORACIE OCHRONY ŚRODOWISKA W RZESZOWIE

§1

Cel procedury

1. Procedura określa zasady i tryb zgłaszania przez sygnalistów informacji o naruszeniu prawa w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Rzeszowie, zwanym dalej WIOŚ w Rzeszowie.
2. System przyjmowania zgłoszeń umożliwia zgłaszanie naruszeń prawa za pośrednictwem specjalnych, łatwo dostępnych kanałów, w sposób zapewniający rzetelne i niezależne rozpoznanie zgłoszenia oraz w sposób zapewniający ochronę sygnalisty przed działaniami o charakterze odwetowym, represyjnym, dyskryminacyjnym lub innym rodzajem niesprawiedliwego traktowania w związku z dokonaniem zgłoszenia.

§2

Definicje

1. Ilekroć w Procedurze jest mowa o:
 - 1) Organie – rozumie się przez to Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska;
 - 2) Procedurze – rozumie się przez to Procedurę dotyczącą zgłoszeń zewnętrznych;
 - 3) Ustawie – rozumie się przez to ustawę z dnia 26 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów;
 - 4) Sygnaliście – rozumie się przez to osobę fizyczną, o której mowa w art. 4 ust. 1 i 2 ustawy, która zgłasza informację o naruszeniu prawa uzyskaną w kontekście związanym z pracą, niezależnie od zajmowanego stanowiska, formy zatrudnienia czy współpracy. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy osobą taką może być np. pracownik, osoba świadcząca pracę na innej podstawie niż stosunek pracy, praktykant, stażysta. Przepis art. 4 ust. 2 ustawy dookreśla, że sygnalistą może być także osoba fizyczna, która zgłasza informację o naruszeniu prawa uzyskaną w kontekście związanym z pracą przed nawiązaniem stosunku pracy lub innego stosunku prawnego stanowiącego podstawę świadczenia pracy lub usług lub pełnienia funkcji w podmiocie prawnym

lub na rzecz tego podmiotu, lub pełnienia służby w podmiocie prawnym lub już po ich ustaniu.

- 5) Zgłoszeniu – rozumie się przez to informacje o naruszeniu prawa, dokonane za pośrednictwem przeznaczonych do tego kanałów komunikacji do organu publicznego;
- 6) Osobie, której dotyczy zgłoszenie – rozumie się przez to osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której przepisy przyznają zdolność prawną, wskazaną w zgłoszeniu jako osoba, która dopuściła się naruszenia prawa, lub jako osoba, z którą osoba, która dopuściła się naruszenia prawa, jest powiązana;
- 7) Informacji zwrotnej – rozumie się przez to przekazaną sygnaliście informację na temat planowanych lub podjętych działań następnych i powodów takich działań;
- 8) Działaniu następczym – rozumie się przez to postępowanie prowadzone w związku ze złożonym zgłoszeniem;
- 9) Kanałe Zgłaszania – rozumie się przez to techniczne i organizacyjne rozwiązania umożliwiające dokonywanie zgłoszenia;
- 10) Działaniu odwetowym – rozumie się przez to bezpośrednio lub pośrednio działanie lub zaniechanie w kontekście związanym z pracą, które jest spowodowane zgłoszeniem, i które narusza lub może naruszyć prawa sygnalisty lub wyrządza, lub może wyrządzić sygnaliście nieuzasadnioną szkodę, w tym bezpodstawne inicjowanie postępowań przeciwko sygnaliście;
- 11) Kontekście związanym z pracą – rozumie się przez to przeszłe, obecne lub przyszłe działania związane z wykonywaniem pracy na podstawie stosunku pracy lub innego stosunku prawnego stanowiącego podstawę świadczenia pracy lub usług lub pełnienia funkcji w podmiocie prawnym lub na rzecz tego podmiotu, lub pełnienia służby w podmiocie prawnym, w ramach których uzyskano informację o naruszeniu prawa oraz istnieje możliwość doświadczenia działań odwetowych.

2. Każdy pracownik WIOŚ w Rzeszowie zobowiązany jest do zapoznania się z treścią Procedury co potwierdza złożeniem stosownego oświadczenia. Wzór oświadczenia stanowi załącznik do Procedury.

§3

Naruszenia prawa, które podlegają zgłoszeniu

1. Naruszeniem prawa jest działanie lub zaniechanie niezgodne z prawem lub mające na celu obejście prawa.
2. Informacje zgłaszane przez sygnalistę dotyczą:
 - 1) korupcji,
 - 2) zamówień publicznych,
 - 3) usług, produktów i rynków finansowych,
 - 4) przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu,
 - 5) bezpieczeństwa produktów i ich zgodności z wymogami,
 - 6) bezpieczeństwa transportu,
 - 7) ochrony środowiska,
 - 8) ochrony radiologicznej i bezpieczeństwa jądrowego,
 - 9) bezpieczeństwa żywności i pasz,
 - 10) zdrowia i dobrostanu zwierząt,
 - 11) zdrowia publicznego,
 - 12) ochrony konsumentów,
 - 13) ochrony prywatności i danych osobowych,
 - 14) bezpieczeństwa sieci i systemów teleinformatycznych,
 - 15) interesów finansowych Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, jednostki samorządu terytorialnego oraz Unii Europejskiej,
 - 16) rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, w tym publicznoprawnych zasad konkurencji i pomocy państwa oraz opodatkowania osób prawnych,
 - 17) konstytucyjnych wolności oraz praw człowieka i obywatela występujących w stosunkach jednostki z organami władzy publicznej i nie związanych z dziedzinami wskazanymi powyżej.
3. Zgłoszenie może dotyczyć uzasadnionego podejrzenia dotyczącego zaistniałego lub potencjalnego naruszenia prawa, do którego doszło lub prawdopodobnie dojdzie w jednostce.

§4

Zespół do przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych i podejmowania działań następnych

1. Właściwym do przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych i podejmowania działań następnych jest Zespół powołany przez Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska do przyjmowania zgłoszeń wewnętrznych i podejmowania działań następnych, zwany dalej Zespołem.
2. Do zadań Zespołu należy:

- 1) przyjmowanie zgłoszeń zewnętrznych i dokonanie ich wstępnej weryfikacji;
 - 2) przekazywanie zgłoszenia zewnętrznego do organu publicznego właściwego do podjęcia działań następnych i poinformowanie o tym sygnalisty;
 - 3) rozpatrywanie zgłoszenia zewnętrznego pozostającego we właściwości Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska;
 - 4) podejmowanie z zachowaniem należytej staranności działań następnych;
 - 5) przekazywanie sygnaliście informacji zwrotnej i – w razie potrzeby – zwracanie się do sygnalisty o wyjaśnienia lub dodatkowe informacje, w zakresie przekazanych informacji, jakie mogą być w jego posiadaniu;
 - 6) prowadzenie rejestru zgłoszeń zewnętrznych.
3. Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska upoważnia pisemnie Członków Zespołu do wykonywania zadań określonych w niniejszej Procedurze, do przetwarzania w odpowiednim i niezbędnym zakresie danych osobowych oraz do przekazywania zainteresowanym osobom informacji na temat procedury zgłoszeń zewnętrznych.
4. Zespół pracuje w minimum 3 osobowym składzie. Skład Zespołu do każdej sprawy wyznacza przewodniczący lub jego zastępca.
5. Pomoc prawną dla Zespołu, o ile zachodzi taka potrzeba, zapewnia Radca Prawny wyznaczany przez Naczelnika Wydziału Prawnego.

§5

Wyłączenie z prowadzenia sprawy

1. Członkowie Zespołu podlegają wyłączeniu z udziału w czynnościach, jeżeli:
 - 1) zgłoszenie zewnętrzne dotyczy ich bezpośrednio;
 - 2) zgłoszenie zewnętrzne dotyczy osób im najbliższych lub gdy między nimi, a sygnalistą zachodzi stosunek osobisty mogący wywołać wątpliwości co do bezstronności prowadzonych czynności i podejmowanych działań następnych;
 - 3) podjęte działania następne mogłyby dotyczyć ich praw i obowiązków lub osób im najbliższych;
 - 4) są podwładnymi osób, których dotyczy zgłoszenie zewnętrzne;
 - 5) byli świadkami naruszeń prawa opisanych w zgłoszeniu zewnętrznym.
2. Za osobę najbliższą uważa się osobę, w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny.

3. Wyłączenie z udziału w czynnościach Członków Zespołu może nastąpić również na wniosek sygnalisty, osoby której dotyczy zgłoszenie zewnętrzne oraz osoby trzeciej wskazanej w zgłoszeniu zewnętrznym, jeżeli zaistnieją uzasadnione wątpliwości co do ich bezstronności w sprawie zgłoszenia zewnętrznego.
4. O wyłączeniu osoby z udziału w przyjęciu i weryfikacji zgłoszenia zewnętrznego oraz podejmowania działań następnych rozstrzyga Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska.

§6

Dokonywanie zgłoszeń

1. Sygnalista może dokonywać zgłoszeń za pośrednictwem następujących kanałów:
 - 1) poczty elektronicznej na adres:
zgloszeniazewnetrzne@wios.rzeszow.pl;
 - 2) poczty tradycyjnej na adres Organu – w dwóch kopertach – zewnętrznej, na której umieszcza się dane adresowe odbiorcy oraz zamkniętej wewnętrznej z dopiskiem „ZGŁOSZENIE ZEWNĘTRZNE – SYGNALIŚCI”, w której umieszcza się zgłoszenie;
 - 3) na wniosek sygnalisty zgłoszenie ustne może być dokonane podczas bezpośredniego spotkania zorganizowanego w terminie 14 dni od dnia otrzymania takiego wniosku. W takim przypadku zgłoszenie jest dokumentowane w formie protokołu.
2. Zgłoszenie może być dokonane wyłącznie w dobrej wierze. Zakazuje się świadomego składania fałszywych zgłoszeń. Osoba dokonująca zgłoszenia wiedząc, że do naruszenia prawa nie doszło (tzw. zgłoszenie w złej wierze) podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności do lat 2.

§7

Treść zgłoszenia

1. Zgłoszenie powinno zawierać co najmniej następujące informacje:
 - 1) szczegółowy opis zgłaszanego naruszenia prawa, w tym kiedy, gdzie, w jaki sposób doszło do naruszenia prawa;
 - 2) wskazanie osoby, która dokonała lub zamierza dokonać naruszenia prawa;
 - 3) dowody na poparcie zgłoszenia (jeśli są dostępne);
 - 4) dane umożliwiające kontakt, jeżeli sygnalista chce otrzymać informację zwrotną w związku z dokonaniem zgłoszeniem, a także w celu

uzyskania informacji o ostatecznym wyniku postępowania wyjaśniającego wszczętego w związku z dokonaniem zgłoszeniem.

2. Anonimowe zgłoszenia zewnętrzne podlegają wpisaniu do rejestru zgłoszeń zewnętrznych, ale nie będą rozpatrywane.

§8

Ochrona sygnalisty

1. Zgłoszenia może dokonać każda osoba fizyczna, która uzyskała informację o naruszeniu prawa w podmiocie prawnym w kontekście związanym z pracą.
2. Sygnalista podlega ochronie określonej w przepisach ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów od chwili dokonania zgłoszenia.
3. Ochrona sygnalistów jest zapewniona poprzez:
 - 1) ochronę tożsamości, chyba że Organ otrzyma od sygnalisty wyraźną zgodę na ujawnienie danych;
 - 2) jeżeli zgłoszenie dotyczy innych osób, Organ zapewni także ochronę poufności ich tożsamości;
 - 3) udział w procesie rozpatrywania zgłoszenia bezstronnych osób, które zostały zobligowane do zachowania poufności, także po ustaniu stosunku pracy lub zakończeniu współpracy;
 - 4) zapewnienie, że dostęp do danych sygnalisty oraz dokumentacji związanej ze zgłoszeniem, będą miały tylko uprawnione osoby;
 - 5) ochronę przed działaniami odwetowymi, w tym groźbami przed takimi działaniami, w związku z dokonaniem zgłoszeniem.
4. Na żądanie sygnalisty Organ wyda w terminie miesiąca od jego otrzymania, zaświadczenie potwierdzające, że sygnalista podlega ochronie przed działaniami odwetowymi przewidzianej w ustawie z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów.
5. W przypadku podjęcia wobec sygnalisty działań odwetowych, sygnalista ma prawo do odszkodowania (w wysokości nie niższej niż przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w poprzednim roku, ogłaszane do celów emerytalnych w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego) lub prawo do zadośćuczynienia.

§9

Informacje zwrotne oraz kontakt w związku z przyjęciem zgłoszenia

1. Zespół potwierdzi przyjęcie zgłoszenia na podany adres kontaktowy. Informacja o przyjęciu zgłoszenia zostanie przekazana niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia przyjęcia zgłoszenia, chyba że sygnalista wystąpił z odmiennym wnioskiem w tym zakresie.
2. Informacja o przyjęciu zgłoszenia nie będzie przekazywana sygnaliście, jeżeli wystąpią uzasadnione podstawy sądzić, że takie działanie zagroziłoby ochronie poufności tożsamości sygnalisty.
3. Zespół może zwrócić się do sygnalisty, na podany przez niego adres do kontaktu, o wyjaśnienia lub dodatkowe informacje, jakie mogą być w posiadaniu sygnalisty – podanie ich jest dobrowolne.
4. Jeżeli wstępna weryfikacja wykaże, że zgłoszenie nie dotyczy naruszenia prawa, Zespół informuje osobę dokonującą zgłoszenie o odstąpieniu od jego rozpatrywania oraz przyczynie odstąpienia. W takim przypadku można przekazać informację o trybie przewidzianym w przepisach odrębnych do rozpoznania zgłoszenia.
5. Zespół poinformuje sygnalistę o przekazaniu zgłoszenia do innego organu publicznego, jeżeli wstępna weryfikacja wykaże, że zgłoszenie dotyczy naruszeń prawa w dziedzinie nienależącej do zakresu działania Organu – Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska.
6. Zespół przekaze sygnaliście informację zwrotną w terminie nieprzekraczającym 3 miesięcy od dnia przyjęcia zgłoszenia. W uzasadnionych przypadkach Zespół przekaze sygnaliście informację zwrotną w terminie nieprzekraczającym 6 miesięcy od dnia przyjęcia zgłoszenia, po poinformowaniu o tym sygnalisty przed upływem terminu, o którym mowa w zdaniu pierwszym (terminu 3 miesięcy).
7. Sygnalista zostanie także poinformowany o ostatecznym wyniku działań następnych realizowanych na skutek zgłoszenia.

§10

Sposób postępowania z otrzymanym zgłoszeniem

1. Zgłoszenia naruszeń prawa są przyjmowane i weryfikowane przez Zespół w zakresie wiarygodności zgłoszenia oraz odpowiedzialności Organu za rozpatrzenie zgłoszenia i przeprowadzanie działań następnych.
2. W ramach postępowania, Zespół może zbierać dodatkowe informacje, w tym zwrócić się do sygnalisty o udzielenie dodatkowych wyjaśnień.
3. Jeżeli zgłoszenie zostanie uznane za uzasadnione i dotyczy naruszenia prawa w dziedzinie należącej do zakresu działania Organu, zostaną podjęte dalsze kroki w celu zbadania sprawy i naprawienia naruszenia prawa.
4. W przypadku, gdy zgłoszenie dotyczy naruszeń prawa w dziedzinie nienależącej do zakresu działania Organu, zostanie ono przekazane niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia dokonania zgłoszenia, a w uzasadnionych przypadkach - nie później niż w terminie 30 dni, do organu publicznego właściwego do podjęcia działań następnych.
5. Zespół może nie podjąć działań następnych w przypadku, gdy w zgłoszeniu, dotyczącym sprawy będącej już przedmiotem wcześniejszego zgłoszenia lub zgłoszenia od innego sygnalisty, nie zawarto istotnych nowych informacji na temat naruszenia prawa w porównaniu z wcześniejszym zgłoszeniem tego naruszenia. Zespół poinformuje osobę dokonującą zgłoszenia o takim odstąpieniu. W razie kolejnego zgłoszenia zostanie pozostawione bez rozpoznania oraz informacji zwrotnej.
6. Zespół – jeżeli przewidują to przepisy odrębne, bez zbędnej zwłoki przekazuje właściwym instytucjom, organom lub jednostkom organizacyjnym Unii Europejskiej informacje zawarte w zgłoszeniu w celu prowadzenia działań następnych w trybie stosowanym przez te instytucje, organy lub jednostki.
7. Wszystkie zgłoszenia Zespół odnotowuje w rejestrze zgłoszeń zewnętrznych, który obejmuje:
 - 1) numer zgłoszenia;
 - 2) przedmiot naruszenia prawa;
 - 3) dane osobowe sygnalisty niezbędne do jego identyfikacji;
 - 4) dane osobowe osoby, której dotyczy zgłoszenie niezbędne do jej identyfikacji;
 - 5) datę dokonania zgłoszenia;
 - 6) informację o podjętych działaniach następnych;
 - 7) informację o wydaniu zaświadczenia, o którym mowa § 8 ust. 4

Procedury;

- 8) datę zakończenia sprawy;
- 9) informacje o niepodejmowaniu dalszych działań - § 10 ust. 5 Procedury;
- 10) szacunkową szkodę majątkową, jeżeli została stwierdzona oraz kwoty odzyskane w wyniku postępowań dotyczących naruszenia, które było przedmiotem zgłoszenia.

§11

Postanowienia końcowe

Ocena adekwatności i skuteczności Procedury dokonywana będzie przez Koordynatora do spraw kontroli zarządczej nie rzadziej niż raz na 3 lata.